

Resultaten survey schoolhoofden PO veilige school schooljaar 2017-2018

Introductie

Veiligheid is en blijft een noodzakelijke voorwaarde voor kwalitatief goed onderwijs.

Zoals het onderzoeksplan Veilige School d.d. juni 2017 aangeeft, is er momenteel geen inzicht in de scholen m.b.t veiligheid inclusief de gebruikte instrumenten, de beleving, de soort voorvallen, etc. Middels het doen van onderzoek onder alle typen en lagen van onderwijs, wilt de Directie Onderwijs een inzicht krijgen in de beleving van veiligheid op de scholen, aantal incidenten, etc. Deze informatie zal gebruikt worden om een nationaal beleidsplan te maken ter bevordering van kwalitatief onderwijs.

Veiligheid op 36 scholen

Opzet survey

Op basis van het doel van de onderzoek worden de onderzoeksvragen opgesteld. Deze worden als input gebruikt voor de opzet van de survey. De resultaten komen voort uit de survey en deze worden op zijn beurt gebruikt voor de conclusies. De conclusies zijn gelinkt aan de onderzoeksvragen en resultaten.

Doel onderzoek → onderzoeksvragen → opzet survey → resultaten → conclusies op basis van link onderzoeksvragen en resultaten.

In de periode 14 mei tot en met 11 juni 2018 dus in de schooljaar 2017-2018 heeft de Directie Onderwijs i.s.w met de Centraal Bureau voor de Statistiek een survey afgenomen onder alle basis- en kleuterscholen van het primair onderwijs (PO). Deze survey bestond uit 68 vragen. De schoolhoofden van deze scholen dienden de “survey” in te vullen. In totaal zijn er 35 kleuter en 35 basis scholen. In totaal waren er 36 respondenten. Deze 36 respondenten c.q schoolhoofden waren van beide kleuter- en basis scholen hebben nagenoeg alle vragen beantwoord. Door het aantal response, 52%, kunnen de resultaten van deze survey als *indicatief*¹ beschouwd worden.

Er is gebruik gemaakt van de software “survey monkey”. Alle kleuter- en basisscholen hebben ieder een code ontvangen en met deze code konden de schoolhoofden de survey invullen.

Alle ingevulde surveys werden direct verwerkt in frequentietabellen.

Belangrijkste onderzoeksvragen conform onderzoeksplan d.d juni 2017²

1. Heeft iedere school een beleid en indien zo, wat is de inhoud van het beleid aangaande veiligheid op school op het gebied van preventie, curatie, samenwerking met andere instanties, zorgstructuur en het jaarlijks weergeven van het uitgevoerd beleid middels een jaarverslag.
2. Wat voor instrumenten t.b.v veiligheid wordt er gebruikt in het onderwijs;
3. Hoe is de beleving van de instrumenten die voor veiligheid gebruikt worden waaronder gedragsregels, leerlingen en personeel, protocollen, procedures, etc;

De survey is opgezet conform de onderzoeksvragen³:

1. Beleid inclusief het jaarverslag;

¹ Indicatief: aanduidend, geeft ongeveer de werkelijkheid weer, aanwijzing

² Zie ea.aw voor onderzoeksplan, anayseplan, vragenlijst, uitgeschreven resultaten en presentative

2. Samenwerking met andere instanties;
3. Zorgstructuur;
4. Instrumenten voor veiligheid:
 - Samenwerking met betrokken instanties;
 - Zorgstructuur;
 - Wijze om veiligheid te bevorderen:
 - Gedragsregels leerlingen en personeel;
 - Protocollen;
 - Procedures
 - Afspraken;
 - Besprekingen/overleg;
 - Handelingsplannen;
 - Begeleiding;
 - Interventies;
 - Ondersteuning leerkrachten en leerlingen m.b.t veiligheid;
 - Orthotheek;
 - Registratie systeem;
 - Leerlingvolgsysteem;
 - Oudercommissie;
 - Surveillance;
 - Ontruimingsplan.

Resultaten

Van de 36 respondenten zullen de resultaten uit de survey weergegeven worden conform de opzet van de survey en per vraag.

Beleid

Alleen een kwart van de respondenten, precies 25%, hebben een beleid m.b.t veiligheid welke door 62.5% van de respondenten door de school zelf is opgesteld opgevolgd door het schoolbestuur, 25%, en de rest door andere instanties (37.5%). Een overgroot deel van de respondenten, 87.5%, die een beleid m.b.t. veiligheid hebben, hebben de veiligheidsprocedures in hun beleid beschreven. Bij deze scholen kan gezegd worden dat de veiligheidsbeleving vrij hoog is.

Samenwerking met andere instanties

Nagenoeg alle respondenten hebben een samenwerking met Multidisciplinair Centrum (97%) opgevolgd door Bureau Leerplicht (94%), Afd. Begeleiding van de Directie Onderwijs (84.9%).

Daarnaast hebben de responderende scholen ook een samenwerkingsverband met de Jeugdgezondheidszorg (81.8%), Bureau Sostenemi (72.7%) en met andere andere scholen (63.6%).

Zie onderstaande tabel waarbij wordt aangegeven welke instanties waarmee wordt samengewerkt in orde van de meest gebruikte en de samenwerking in een samenwerkingsprotocol is vastgelegd:

Samenwerking met in volgorde van het meest gebruikte	Samenwerking vastgelegd in een samenwerkings-protocol	Bekendheid met de aanmeldings-procedures van de gebruikte instanties:
Multi Disciplinair Centrum	Overgroot gedeelte wel (62.5%)	Alle respondenten (100%)
Bureau Leerplicht	Over grotendeels van de scholen wel (58%)	Alle respondenten (100%)
Afdeling Begeleiding Directie Onderwijs	Een groot gedeelte wel (57%)	Het over grootste gedeelte (87.9%)
Jeugdgezondheidszorg	Een zeer klein gedeelte wel (38%)	Een overgroot gedeelte (78.8%)
Famia Planea	Een klein gedeelte wel (33%)	nvt
FADA	Een klein gedeelte wel (33%)	nvt

Zorgstructuur

- *Zorgactoren in dienst van het schoolbestuur als onderdeel van de school*

De meeste scholen hebben een interne begeleider (85%) als onderdeel van hun school gevolgd door een maatschappelijk werker (67%) een begeleidingsleerkracht (48.9%) en klassen assistent (30.3%).

Meest gebruikte zorgactoren	Aantal lesuren aanwezig op school per week
Interne begeleider	23
Maatschappelijk werker	3
Begeleidingsleerkracht	23
Klassen assistent	30
Prisma leerkracht	28
Remedial leerkracht	21

Ondanks het feit dat een groot aantal scholen een maatschappelijk werkster gebruiken, is het aantal uren op school het minst, n.l 3 lesuren.

Een groot aantal scholen gebruiken een klassen assistent voor 30 uren per week.

Een klein aantal scholen gebruikt een prisma leerkracht maar deze besteed wel een groot aantal uren op school, t.w. 28 uren.

De grootste aantal scholen gebruiken een interne begeleider en begeleidingsleerkracht en deze

besteden ook een groot aantal lesuren op school, n.l. 23 lesuren.

Jaarlijkse jaarverslag

De overgrootste deel van de scholen, t.w 70%, brengen een jaarverslag uit. De overgrootste deel, 63%, hadden in juni 2018, een jaarverslag van het jaar 2017 uitgebracht. In het jaarverslag werd de door 63% van de respondenten, het onderwerp 'veiligheid' *niet* naar voren gebracht.

Wijze om veiligheid te bevorderen

➤ *Schoolregels/gedragsregels leerlingen en personeel*

Er zijn schoolregels/gedragsregels voor de volgende personen voor de scholen van de 36 respondenten:

Het schoolhoofd, alle respondenten, 100%

De leerkrachten, alle respondenten, 100%

De leerlingen, ook alle respondenten, 100%

De ouders, nagenoeg alle respondenten, 96.6%

De onderwijsondersteunend personeel, 86.2%.

Degene die betrokken zijn bij het opstellen van de schoolregels/gedragsregels in orde van belangrijkheid zijn:

De schoolhoofden en leerkrachten, beiden bij alle respondenten, 100%

Het schoolbestuur (72.4%) en

Het onderwijsondersteunend personeel (31%).

De methode om de schoolregels/gedragsregels bekend te maken aan ouders en derden is voor de overgrootste deel middels schoolgidsen (70.4%) gevolgd door, in orde van belangrijkheid:

In klaslokalen middels o.a. een prikbord (55.6%)

Op de gang/hal middels o.a. een prikbord (40.7%)

Folders (33.3%)
“Social media” (30%)
Email (30%)

Regels leerlingen

M.b.t regels specifiek voor leerlingen, worden de volgende thema's in orde van belangrijkheid, naar voren gebracht waar de leerlingen zich aan moeten houden:

Hoe we met elkaar moeten omgaan, alle respondenten, 100%

Pesten, 82.3%

Discriminatie, 58.6%

Het seksueel lastig vallen, 51.7%

Spijbelen, 41.4%

Drugs- en wapengebruik, iedere 31%.

De overgrootste deel van de scholen, 72.4%, hebben *geen* regels over alcoholgebruik.

Een overgroot deel van de scholen, 69%, hebben het *niet* over drugsgebruik in hun regels m.b.t leerlingen.

Regels personeel

Voor volwassen/personeel hebben de scholen in hun regels het *we*/ over alcoholdrugs/wapengebruik. De overgrootste gedeelte van de scholen hebben in orde van belangrijkheid de volgende thema's in hun regels voor personeel:

Hoe met elkaar moeten omgaan, 86%

Alcoholgebruik, 62%

Drugsgebruik, 58.6%

Pesten, 55%

Omgaan op “social media”, 48%,

➤ **Protocollen voor leerlingen**

Een klein gedeelte van de respondenten, minder dan 50%, hebben een protocol voor leerlingen. Degene die een protocol

hebben, hebben een protocol t.b.v. digitaal pesten (42.9%) en opvang bij ernstige incidenten (39.3%) en ter voorkoming van agressie en geweld (35.7%). Bijna drie kwart van de respondenten hebben *geen* protocol t.b.v. voorkoming van seksueel geweld (71.4%), discriminatie en strafbare feiten.

Daarnaast heeft minder dan drie kwart (64%) *geen* protocol over hoe er wordt omgegaan met ongewenst bezoek *rond* de school en *in* de school en ter voorkoming van agressie.

Protocollen personeel

Net zoals met de protocollen voor leerlingen, heeft een heel klein gedeelte van de respondenten een protocol ter voorkoming van discriminatie (17.9%), digitaal pesten (17.9%) en seksueel geweld voor het personeel (17.9%). Maar ietsjes meer dan een derde van de respondenten (35.7%), hebben *wel* een protocol over opvang bij ernstige incidenten. Meer als twee derde van de respondenten (82%) hebben *geen* protocol ter voorkoming van seksueel geweld, digitaal pesten, discriminatie en agressie en geweld.

➤ **Procedures**

Nagenoeg alle respondenten (89%) hebben een procedure voor leerlingen die te laat komen en voor het verzuim van leerlingen. Bijna drie kwart van de

respondenten (71.4%) hebben procedures voor de aangifte van incidenten, leerlingen die de klas worden uitgestuurd, schorsing en verwijdering van leerlingen en een klachtenprocedure voor leerkrachten en overig personeel. Een iets meer dan de helft van de respondenten (gemiddels 54%) hebben *wel* een klachtenprocedure voor leerlingen en ouders.

Raadplegen procedures

Degene die deze procedures kunnen raadplegen zijn het volgende:

Procedures	Degene die deze procedures kunnen raadplegen
------------	--

	Leerlingen	Leraren/personeel	Ouders
Leerlingen die te laat komen		X	X
Omgaan met verzuim van leerlingen		X	X
Aangifte van incident		x	x
Leerlingen die de klas worden uitgestuurd		x	x
Schorsing		X	
Verwijdering van leerlingen		x	x
Klachtenprocedure voor leerkrachten		X	

en overige personeel			
-------------------------	--	--	--

- Afspraken omgang met:
Rouw en verdriet
Vertrouwelijke informatie
Straffen en belonen leerlingen.

Het overgrootste gedeelte van de respondenten hebben *geen* afspraken mb.t hoe om te gaan met rouw en verdriet (53.6%). Maar bijna alle respondenten hebben *wel* afspraken voor de omgang met vertrouwelijke informatie en straffen en belonen van leerlingen (gemiddeld 81%).

Meldcode kindermishandelingen

Ietsjes meer als de helft van de respondenten (53.7%) hebben een meldcode binnen de school voor het melden van kindermishandeling. Maar een groot deel van de respondenten, 46.4%, hebben *geen* meldcode.

- Structurele besprekingen/overleg

Structurele groepsbesprekingen

Bijna alle respondenten, 93%, houden op een structurele basis groepsbesprekingen gemiddeld is dit 12x per jaar.

Structureel werken met groepsplannen

Alle respondenten, 92.9%, gaven aan met groepsplannen te werken.

Structurele leerlingenbesprekingen

Bijna alle respondenten, 85.7%, werken met structurele leerling besprekingen en houden gemiddeld 12 structurele leerling besprekingen.

➤ Handelingsplannen

Structureel werken met handelingsplannen

Ietjes meer als drie kwart, 78.6%, van de respondenten werken op een structurele basis met handelingsplannen.

➤ Begeleiding

Gebruik type begeleiding door de school om ongewenst gedrag tegen te gaan

Alle scholen maken van de respondenten, 100%, gebruik van interne begeleiding om ongewenst gedrag tegen te gaan.

Een drie kwart van de scholen, precies 75%, maken ook gebruik van externe begeleiding.

➤ Interventie

Gebruik type interventie van gedragsmodificatie gebruikt door de school om ongewenst gedrag tegen te gaan

Drie kwart van de respondenten, precies 75%, gebruiken straffen gevolgd door een andere manier van interventie en schorsing, 53.6%.

➤ Ondersteuning leerkrachten

Ondersteuning door de schoolhoofden aan leerkrachten

Alle schoolhoofden van de 36 respondenten geven leerkrachten ondersteuning.

Ondersteuning door interne begeleiding aan leerkrachten

Nagenoeg alle leerkrachten, 92.6%, krijgen ondersteuning door de interne begeleider.

Werkt de school met leerdoelen van leerkrachten

De meeste scholen, 55.6%, werken *niet* met leerdoelen van de leerkrachten.

Een inwerkingsplan/-traject voor nieuwe leerkrachten door de school

Een overgroot deel van de scholen/respondenten (59%), werken met een inwerkingsplan/-traject voor *nieuwe* leerkrachten.

Rapportage systeem van de leerkrachtenondersteuning

Meer als de helft van de respondenten, 59%, hebben *geen* rapportage systeem van de leerkrachtenondersteuning.

Schoolmateriaal leerlingen met leerproblemen

Nagenoeg alle respondenten, 96.3%, hebben schoolmateriaal t.b.v. leerlingen met leerproblemen.

- Cursussen/trainingen/workshops over veiligheid aan
onderwijspersoneel als
professionaliseringsactiviteiten

63% van de schoolhoofden geven *geen* cursussen e.d. over veiligheid aan onderwijspersoneel als professionaliseringsactiviteiten.

Alle cursussen e.d. die de afgelopen 3 jaren zijn gegeven zijn in mate van het meest voorkomende het volgende:

“Conscious discipline”

Reken doelen

Management aan de schoolhoofd

Spiritualiteit

Taalpret

Seksuele educatie.

Follow up na de cursussen e.d. in de vorm van coaching of intervisie

De helft van de respondenten, precies 50%, geven *wel* en de andere helft geven *geen follow-up* na de cursussen e.d.

Cursussen e.d. over veiligheid aan onderwijsondersteunend personeel als professionaliseringsactiviteiten

Meer als drie kwart van de scholen, 77%, geven *geen* cursussen e.d. over veiligheid aan het onderwijsondersteunend personeel.

Cursussen e.d. die in de afgelopen 3 jaren zijn gegeven aan het onderwijsondersteunend personeel in mate van het meest voorkomende zijn het volgende:

“Conscious discipline”

Sexualiteit

Omgaan met pubers

Management.

Follow up na de cursussen e.d. in de vorm van coaching of intervisie aan onderwijsondersteunend personeel

Bijna alle respondenten, 85.7%, geven follow up hieraan.

➤ Sociale emotionele veiligheid

Overleg op een regelmatige basis tussen de leiding en personeel over de sociaal emotionele veiligheid

Er is *gehele/totale* overleg op een regelmatige basis tussen leiding en personeel, n.l. 100%.

➤ Orthotheek

Aanwezigheid literatuur, film of andere bronnen met tips middels een orthotheek t.b.v. de sociale-emotionele problematiek

Bijna drie kwart, 70.4%, van de respondenten hebben een orthotheek.

➤ Registratiesysteem

Registratiesysteem op school voor informatie m.b.t grensoverschrijdend gedrag van leerlingen en personeel en ongevallen van leerlingen en personeel en als laatste, schoolverzuim leerlingen.

Bijna alle respondenten, 81.5%, hebben een registratiesysteem voor grensoverschrijdend gedrag van *leerlingen*.

Bijna de helft van alle respondenten, 48%, hebben een registratiesysteem voor grensoverschrijdend gedrag van *personeel*.

Bijna drie kwart van de respondenten, 70.44%, hebben *wel* een registratiesysteem voor *ongevallen van leerlingen*.

Nagenoeg de helft van de respondenten, 48%, hebben een registratie voor *ongevallen van personeel*.

Bijna alle respondenten, 96.3%. hebben een registratiesysteem m.b.t *schoolverzuim van leerlingen*.

➤ Leerlingvolgsysteem op school

Alle scholen, 92.6%, hebben een leerlingvolgsysteem.

➤ Oudercommissie

Bijna drie kwart van de respondenten, 74%, hebben *geen* oudercommissie. Van degene die een oudercommissie hebben, 26% van de respondenten, zijn bijna drie kwart hiervan actief.

➤ Surveillance door personeel

Een groot deel van de respondenten, 74.7, hebben afspraken gemaakt voor surveillance door het *personeel* voor *buitenschoolse activiteiten*.

Nagenoeg alle respondenten, 88.9%, hebben afspraken gemaakt voor surveillance door het *personeel op het schoolterrein*.

➤ Calamiteiten

✓ Ontruimingplan

Alleen een kwart, 26%, van de respondenten hebben een *ontruimingsplan*.

De overgrootste deel, 74%, heeft *geen* ontruimingsplan.

Degene di een ontruimingsplan hebben, welke een vierde van de respondenten is die een ontruimingsplan hebben, hebben zijn iets minder dan de helft van het personeel bekend hiermee.

Nagenoeg geen enkel leerlingen is bekend met de ontruimingsplan.

In drie kwart van de gevallen (74%), is er *geen* coördinator ter aansturing en bewaking in geval van calamiteiten.

Er zijn nagenoeg *geen* richtlijnen afgesproken onder 88.9% van de respondenten refereert contacten met de media refereert calamiteiten.

- ✓ EHBO doos
- ✓ Alle respondenten hebben een EHBO doos op school die bruikbaar is.

Alle EHBO dozen zijn goed bereikbaar.

63% van alle EHBO dozen van de respondenten wordt gecontroleerd.

- ✓ Brandblusapparaten op school
63% van de respondenten hebben een brandblusapparaat op school. Van deze percentage, zijn alle brandblusapparaten bruikbaar.

Bijna alle scholen die een brandblusapparaat hebben (82%), is het *goed bereikbaar*.

Degene die een brandblusapparaat hebben op school, dus 63% van de respondenten, controleren het apparaat *niet*.

- ✓ Producten/diensten die aanwezig zijn t.b.v. veiligheid

De meest voorkomende producten en/of diensten die aanwezig zijn op school t.b.v. veiligheid zijn in orde van de meest voorkomende:

Hekken

Tralies en sloten
Alarm systeem

Producten/diensten die *niet* aanwezig zijn
op school maar wel noodzakelijk zijn:

Camera's

Security guards

Alarm systeem

Sloten.

Conclusies

Doordat de resultaten van deze survey als indicatief gebruikt kunnen worden gezien het feit dat 52% van het gehele PO deze survey heeft ingevuld, dienen meer schoolhoofden gestimuleerd te worden om deze survey in te vullen met als doel dat de resultaten representatief worden.

Gezien het feit dat een heel klein aantal scholen op het PO dat met beleid werkt inclusief veiligheidsprocedures beschreven in het beleid, dienen de schoolbesturen hier aandacht aan te besteden. De survey heeft geen vragen gesteld of onderwerpen zoals preventie, curatie, samenwerking met andere instanties in hun beleid voorkomen. De survey heeft wel gevraagd wat de huidige stand van zaken is m.b.t de eerder genoemde aspecten.

Beleid t.b.v de scholen dient gericht te zijn op het voorkomen van incidenten (preventief) en een beleid dat is gericht op het adequaat afhandelen van incidenten (curatief).

De instrumenten die t.b.v veiligheid in het PO die momenteel gebruikt worden door de 36 respondenten zijn een scala van veiligheidsinstrumenten, t.w.:

- Samenwerking met de top drie instanties t.w Multi Disciplinair Centrum, Bureau Leerplicht en Afdeling Begeleiding van de Directie Onderwijs. De meeste scholen hebben hun samenwerking ook vastgelegd in een samenwerkingsprotocol en zijn bekend met de aanmeldingsprocedures.

Dit zijn instanties die o.a. de scholen helpen problematieken waar de scholen mee kampen.

- Zorgstructuur, als onderdeel van hun zorgstructuur hebben de scholen een interne begeleider, maatschappelijk werker, een begeleidingsleerkracht en klassen assistent. Ondanks het feit dat het gebruik van een klassen assistent in mate van gebruik op nummer vier is, is de klassen assistent wel

degene die het meest aantal uren op school is per week, n.l. 30 uren. Op de tweede plaats gevolgd een prisma leerkracht die wekelijks 28 uren op school is. Daarna is de interne begeleider en begeleidingsleerkracht beiden wekelijks 23 uren op school. Ondanks het feit dat een groot aantal scholen een maatschappelijk werkster gebruiken, is een maatschappelijk werkster het minst aantal uren wekelijk op school, te weten 3 uren.

- School- en gedrag regels leerlingen en personeel m.b.t de de belangrijkste aspecten op de scholen w.o hoe met elkaar om te gaan, pesten, discriminatie, etc.
- en deze ook bekend maken middels de meest gebruikte methoden. n.l. schoolgids, klaslokalen, op de gang en in de hal op een prikbord hangen, etc.;
- Protocollen opgesteld voor leerlingen en personeel;
- Procedures voor belangrijke aspecten voor dagelijkse goede gang van zaken;
- Afspraken m.b.t o.a vertrouwelijke informatie;
- Meldcode kindermishandeling;
- Groepsbesprekingen;
- Leerlingbesprekingen;
- Begeleiding ongewenst bedrag door interne en externe begeleiding en interventie van gedragsmodificatie door gebruik te maken van o,a, straffe, schorsing, etc.

Het valt op dat, ondanks het belang van “social media” grotendeels hoe hiermee om te gaan, *niet* in de regels t.b.v leerlingen voorkomt. “Social media” heeft tegenwoordig een grote en prominente rol in de samenleving. “Social media” wordt o.a. gebruikt om op een eenvoudige manier in contact te blijven met vrienden, familie, etc. Daarnaast kun je middels de “social media” snele actuele nieuws krijgen en allerlei informatie.

In 2016, hadden 90% van de geïnterviewde jongeren tussen de leeftijd van 15-24 jaar naar hun eigen mening een goede gezondheid.⁴

In Aruba, 70.2 % van de schoolgaande jeugd in de leeftijd categorie 12-19 hebben aangegeven eens alcohol gebruikt te hebben. 30.9% van de 1143 adolescenten geïnterviewd tijdens de Youth Health Survey in 2012 die eens alcohol geprobeerd hebben, waren in de leeftijd categorie 13-15 jaar. Het is opvallend dat 1 op de 10 adolescenten alcohol geprobeerd hebben onder de leeftijd van 10 jaar. Daarnaast, hebben 38.7%, wat meer als een derde van de geïnterviewde adolescenten vertegenwoordigd, tenminste een drankje gehad per dag gedurende 30 dagen voordat de interview van de Youth Health Survey plaatsvond.⁵

Volgens de website van opvoedadvies.nl, op 15-jarige leeftijd drinkt 50% van de jongeren op een regelmatige basis, waarbij een op de tien 15-jarige wel 10 glazen alcohol in een week drinkt. Wekelijks alcoholgebruik is op een leeftijd van 15 jaar schadelijk voor de lichamelijke ontwikkeling. Onder de 18 jaar heeft alcohol een heftiger effect op de hersenen dan oudere jongeren.

Gezien het bovenstaande, kan er geconcludeerd worden dat informatie m.b.t de negatieve consequenties van alcoholgebruik aan jongeren van groot belang is. Desondanks, hebben de overgrootste deel van de scholen *geen* regels over alcoholgebruik.

Het gebruik van drugs brengt gezondheidsrisico's met zich mee. Drugsgebruik kan verslavend zijn en kan gevolg hebben voor de naaste omgeving zoals overlast en criminaliteit. Zoals is aangegeven, heeft drugsgebruik grote nadelen en met name

⁴ Bron: Gezondheidsonderzoek Aruba, 2016 pagina 21

⁵ Bron: Youth Health Survey, 2012 page 33

voor jongeren. M.b.t Aruba, waren er 5,4% van de adolescenten jonger dan 10 jaar die de eerste keer marihuana hebben geprobeerd. Een op de tien adolescenten probeerde het toen ze 11 tot 12 jaar oud waren. Ongeveer 80% van de adolescenten probeerden voor het eerst marihuana toen ze ouder dan 13 jaar waren.⁶

Ondanks de grote gevolgen en de ontwikkelingen in Aruba, besteed een overgroot deel van de school *geen* aandacht aan deze onderwerp middels leerlingenregels.

Net zoals het gebruik van drugs, is het gebruik van wapens doodsbedreigend. Zie b.v de toename in de USA van “mass shootings” en de moord op de persoon genoemd Sky.

Hierover hebben een overgroot deel van de scholen het er niet over in hun regels.m.b.t leerlingen.

Voor volwassen/personeel hebben de scholen in hun regels het *wel* over alcoholdrugs/wapengebruik en voor de leerlingen niet. Terwijl het voor alle 2 de doelgroepen het van belang is.

Voor wat betreft procedures t.b.v. leerlingen, hebben nagenoeg alle respondenten procedures voor de dagelijkse gang van zaken en voor de meest voorkomende gevallen waaronder leerlingen die te laat komen, leerlingen die de klas worden uitgestuurd, etc. Wat opvalt is dat deze procedures zijn t.b.v. de leerlingen maar de leerlingen zelf kunnen deze procedures *niet* raadplegen alleen leraren, personeel en de ouders.

Alle scholen gaven aan op structurele basis te werken met groepsbesprekingen inclusief groepsplannen, leerlingenbesprekingen en handelingsplannen.

Nagenoeg alle scholen maken gebruik van interne en externe begeleiding om ongewenst gedrag tegen te gaan. Ook worden

⁶ Bron: Youth Health Survey, CBS, 2012 pagina 37

er straffen en ook schorsing gebruikt om ongewenst gedrag tegen te gaan.

Bijna alle scholen geven ondersteuning aan de leerkrachten middels de schoolhoofden en interne begeleiding. Er wordt leerkrachtondersteuning gegeven maar de meeste scholen hebben geen rapportage systeem m.b.t hiermee.

Een overgrote deel van de respondenten geven *geen* cursussen e.d over veiligheid aan het personeel en onderwijsondersteunend personeel. Wat hieruit kan geconcludeerd worden dat de thema 'veiligheid' heeft geen prioriteering heeft wat een alarmeerde en zorgwekkende fenomeen is. Veel nadruk is gelegd op het volgen van de cursus "conscious discipline". Wat bijna alle scholen wel hebben t.b.v. de veiligheid zijn hekken, tralies, sloten en een alarm systeem.

Overleg over de sociaal emotionele veiligheid vindt plaats op een regelmatige basis. Leerlingen en docenten en alle andere personeel kunnen gebruik maken van een orthotheek welke aanwezig is bij bijna drie kwart van de respondenten.

Het feit dat de meeste scholen een registratiesysteem hebben voor leerlingen en/of personeel voor verschillende doelen waaronder grensoverschrijdend gedrag, geeft aan dat de scholen de belangrijkheid hiervan inzien. Dit geldt ook voor de leerlingvolgsysteem.

Een overgroot deel van de scholen op de PO van de respondenten hebben *geen* oudercommissie. Het hebben van een oudercommissie bevordert de communicatie tussen de leerlingen, docenten en ouders. De driehoeksverhouding. Adhv is het van belang om gebruik te maken van een oudercommissie en dat de schoolbesturen dit ook onder de scholen stimuleren.

Voor wat calamiteiten betreft, gebruiken een groot deel van de scholen een EHBO doos en brandblusapparaten